

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та
правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної
аграрної комунікації**

21 жовтня 2021 року

Біла Церква
2021

tale (E. Pomerantseva, V. Anikin, V. Propp, L. Dunaevskaya); humorous tale or anecdote (V. Propp, K. Chistov); a folk tale (suggested by the term I. Snegiryov and I. Sreznevsky, later used by P. Bessonov, S. Savchenko, V. Zhirmunsky); social or household tale (S. Savchenko, E. Pomerantseva, Y. Yudin, V. Anikin, V. Propp, O. Britsina); a magical or fantastic tale (O. Afanasyev, I. Rudchenko, P. Chubinsky, E. Pomerantseva, M. Novikov, L. Barag, V. Propp, K. Kabashnikov, M. Giryak, V. Yuzvenko, L. Dunaevskaya); a heroic tale (the term was introduced by I. Berezovsky); a fairy tale (the term was introduced by O. Afanasyev, researched by O. Nikiforov); a cumulative tale (V. Propp, S. Leuter, V. Davidyuk); legendary tale (O. Veselovsky, O. Afanasyev, M. Drahomanov, E. Romanov, L. Barag, L. Dunaevskaya); short story (Yu. Yudin, L. Dunaevskaya, L. Barabanova); an animal tale (M. Dashkevych, S. Savchenko, I. Berezovsky, V. Propp, E. Kostyukhin, L. Dunaevskaya, I. Kruk, S. Karpenko); realistic tale (V. Propp); satirical tale (O. Miller, A. Fedosik, P. Lintur, I. Khlanta); a soldier's tale (A. Fedosik); social tale (P. Chubynsky, V. Hnatyuk, B. Hrinchenko, Y. Sokolov, I. Khlanta, M. Kravtsov, K. Kabashnikov, A. Fedosik); a humorous tale (V. Propp, K. Chistov, A. Fedosik, P. Lintur, I. Khlanta).

In the studies on the storyteller (narrator) (V. Lesevych, V. Hnatiuk, S. Savchenko, M. Gyryak, L. Barag, P. Lintur) the compilers of folklore tales determined his place in the folklore narrative tradition. This is necessarily a talented performer (narrator), who has a sufficient repertoire, is an accumulator of the fairy tale traditions, which significantly affects their state. His life experience and mastery of the folklore tradition inherited from mentors are directly or indirectly reflected in his manner of telling fairy tales, features of style, development of a particular plot. The linguistic reviews the works of scholars on the personality of the storyteller points to the existing classifications according to V. Propp: storyteller-epic (dominated by fairy tales), storyteller-novelist (social and anecdotal tales), storyteller-moralist (instructive legends) and universals (skillfully serve all kinds of fairy tales); by D. Zelenin: storyteller-craftsman, storyteller-soldier, storyteller-burlaka (a stratum-social feature that influenced the repertoire and manner of narration). Professional storytellers, so-called "bayuns", are a special cultural phenomenon in the Slavic tradition, in which most storytellers are non-professional, representatives of the older generation (grandparents), who narrate tales to their grandchildren. The Ukrainian School of Fairy Tales preserves the collections of the repertoire of such outstanding storytellers as R. Chmykhal, V. Korolovych, A. Kalyna, M. Halytsia, and others. This method of fairy tale classification caused the formation of collections of fairy tales based on the repertoire of the storyteller, and not on the specific features of the fairy tale.

Thus, fairy tale discourse had a positive impact on the formation and development of research methodology on folk tales. To understand the folk tale as a folklore phenomenon in the world fairylore of the twentieth century produced comparative, anthropological, psychoanalytic, structuralistic theories, that help to determine the catalogue of the artistic texture of the plots, thus laying the foundation for its further study. Methodological foundations of fairylore are represented by a large number of works of Ukrainian and foreign scientists. Today it is important to not only publish encyclopaedias but also monographs on fairy tales.

УДК 811.11-112

ЗІНЬСЬКА А.П., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ДИРЕКТИВИ В ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Стаття присвячується дослідженню директивів в англійській мові давньоанглійського періоду. Нами були досліджені та виділені основні типи директивів, які вживались в зазначений період. Діахронічний аналіз дозволив визначити, що накази є найбільш вживаним типом директивних мовленнєвих актів.

Ключові слова: імператив, діакронія, історична прагматика, прохання, наказ.

Директиви акти в історії англійської мови піднімають низку питань та проблем, які неможливо охопити виключно синхронічним аналізом. Мовленнєві акти прохання, наказів та ін. розглядаються науковцями як приклади актів “загрози обличчю” (*face-threatening acts*). В соціумі та під час комунікації їх часто вважають загрозою для “негативного обличчя” (*negative face*) адресата, тобто втручання в свободу дій та нав’язування, що загрожує бажанню комуніканта бути незалежним (Brown and Levinson, 1987). Так наприклад, чіткі випадки директивів у вигляді запитань важко знайти до початку 16 століття. Те ж стосується й інших непрямих директивів (Kohnen, 2004). Однак, більш очевидні та прямі прояви директивів, які сьогодні вважалися б недоречними та неввічливими, були досить поширеними та часто зустрічались в ранні періоди англійської мови. Звідси постає питання про норми мовленнєвих актів та рівень лінгвістичної ввічливості в період минулих століть. Чи дійсно люди в ранні періоди англійської мови були грубими та неввічливими, чи можливо просто існувала інша манера поведінки, та якими взагалі були умови нормальної, дружньої комунікації?

Наше дослідження фокусується на давньоанглійському періоді та залежності вибору певного типу директивів від ввічливості та “обличчя” в Англо-Саксонській Англії. Ми аналізуємо чотири прояви директивів: директивні перформативи (за основу взято дослідження Т. Когнена, 2000), конструкції з займенником другої особи та *scealt / sculon*, конструкції з *uton* плюс інфінітив (сучасне *let's* з інфінітивом), та безособові конструкції з (*neod*)*þearf* (“необхідно комусь щось”). З точки зору сучасної англійської мови ці 4 типи директивів мають різні прояви ввічливості та “обличчя”.

Метою нашої розвідки є аналіз директивних мовленнєвих актів в історії англійської мови. Завданням є дослідити мовленнєві акти в давньоанглійському періоді, розглянути найбільш вживані типи директивів у цей період та проаналізувати їх особливості.

Методологія та методи дослідження. В історичній прагматиці діахронічне дослідження мовленнєвих актів стикається з багатьма серйозними проблемами в методології розвідок. Одним із основних недоліків є те, що складно відновити способи вираження певного мовленнєвого акту в історії мови. Нами було обрано саме ці чотири директиви, оскільки саме вони показують різновид вживання мовленнєвих актів в давньоанглійській мові, стосуючись як “загрози обличчя”, так і ввічливості.

Для цього виду розвідки вчені використовують два види досліджень - метод суцільної вибірки та використання корпусів. У своїй роботі ми використали бази таких корпусів як *Dictionary of Old English Corpus* та *Helsinki Corpus*. Застосування саме такого способу дослідження є доречним, оскільки ми працювали з конкретними директивними маркерами, що спрощує та пришвидшує добір ілюстративного матеріалу для аналізу.

Директиви, такі як *neodþearf*, *uton*, *scealt / sculon*, *ic bidde* використовувались протягом давньоанглійського періоду як у віршованих творах, так і в прозових текстах. Однак, головний висновок нашого дослідження стосується не лише частоти вживання вище зазначених директивів, а й дискурсу, в якому вони поширеними. Так наприклад, ці конструкції можна знайти в релігійних та не в релігійних текстах, про що свідчать дані з двох корпусів (*Dictionary of Old English Corpus*, *Helsinki Corpus*). Дослідження дозволяє зробити висновок, що ті конструкції, які вживались в релігійних текстах можна пов’язувати зі стратегіями ввічливості, тобто релігійний дискурс пом’якшував директивні конструкції та додавав елемент ввічливості. Говорячи про тексти не релігійного походження, яких було менше в досліджуваних нами корпусах, то вони показують основну структуру германського суспільства, де прослідковується пряма директивність досліджуваних конструкцій. Таким чином, Англо-Саксонські директиви в не релігійних текстах належать до прямих директивів (наказів) та не можуть вважатись ввічливими.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Kohnen T. Text types and methodology of diachronic speech analysis. In: Taavitsainen Irma, Fitzmaurice Susan (eds.). *Methods in Historical Pragmatics*. Berlin-New-York: Mouton de Gruyter, 2007. P. 139–166.
2. Culpeper J., Dawn A. Requests and directness in Early Modern English trial proceedings and play texts. In: Jucker, Andreas H. and Irma Taavitsainen (eds.). *Speech Acts in the History Of English*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins, 2008. P. 45–84.

3. Busse U. Changing politeness strategies in English request: A diachronic investigation. In: Jacek Fisiak (ed). *Studies in English Historical Linguistics and Philology: A Festschrift for Akio Oizumi*. Frankfurt/Main: Peter Lang., 2002. P. 17–35.
4. Dictionary of Old English Corpus (DOEC). University of Toronto. URL: <https://tapor.library.utoronto.ca/doecorpus/>
5. The Helsinki Corpus of English Texts. URL: <https://helsinki.corpus.arts.gla.ac.uk/display.py?fs=100&what=corpus>
6. Culpeper J., Elena S. Constructing witches and spells: Speech acts and activity types in Early Modern England. *Journal of Historical Pragmatics*. Vol. 1.1. 2000. P. 97–116.
7. Kohnen T. “Let mee bee so bold to request you to tell me”: Constructions with “let me” in the history of English directives. *Journal of Historical Pragmatics*, Vol. 5:1. 2004. P. 159–173.
8. Kohnen T. Linguistic Politeness in Anglo-Saxon England? A study of Old English address terms. *Journal of Historical Pragmatics* Vol. 9.1. 2008. P. 140–158.
9. Milfull I. B. Advice. Performative expression in Middle Scots. *Anglistentag 2003. Proceedings*. Trier: Wissenschaftlicher Verlag, 2004. P. 57–70.
10. Taavitsainen I., Jucker A. H. Speech act verbs and speech acts in the history of English. In: Taavitsainen Irma, Fitzmaurice Susan (eds.). *Methods in Historical Pragmatics*. Berlin-New-York: Mouton deGruyter, 2007. P. 107–138.

УДК 81'373.45=124=161.2

ЦВИД-ГРОМ О.П., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЛАТИНСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У СЛОВНИКОВОМУ СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ДО ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ШЛЯХІВ ПРОНИКНЕННЯ

Актуалізовано питання латинських запозичень у лексичній системі української мови; систематизовано шляхи надходження латинізмів та їх класифікацію у мовознавстві.

Ключові слова: латинські запозичення, класифікація запозичень, мова-реципієнт, латинізми, лексема.

Питанням запозичення термінологічної лексики приділяється значна увага у науковій літературі. У теорії лінгвістики про мовні контакти та взаємодію мовних систем запозичення вважають одним зі шляхів поповнення словникового складу мови (І.О. Бодуен де Куртене (1920), Л. Блумфільд (1914), Е. Хауген (1953), Л.А. Булаховський (1948)). Об'єктом запозичень стають терміни, мовні одиниці, які відображають культурні особливості певної етнічної спільноти та епохи. Основні причини і шляхи запозичень – це культурне і суспільне життя. Дослідивши класифікацію запозичень, можна з'ясувати шляхи їх появи, оскільки фонетичні, синтаксичні, семантичні, граматичні ознаки свідчать про етимологію та адаптацію мовних одиниць.

Існує цілий ряд класифікацій запозичень, залежно від аспекту їх вивчення. Так, за зовнішніми ознаками іншомовні запозичення поділяються на:

- фонетичні (запозичення деяких звуків, невластивих мові-реципієнту);
- графічні (використання нехарактерних букв і буквосполучень);
- морфологічні (відхилення від граматичних норм);
- словотворчі (використання нетипових словотворчих елементів);
- синтаксичні (використання невластивих мові-реципієнту словосполучень);
- семантичні (специфічність контексту чи тематики, до якої належить лексичне запозичення).

Очевидною є класифікація С.В. Гриньова, головними ознаками якої є лінгвістичні та екстралінгвістичні (немовні) ознаки. *Екстралінгвістичні* (культурний вплив однієї мови на іншу; усні та письмові контакти країн з різними мовами; підвищений інтерес до вивчення мови; історично зумовлена зацікавленість окремих верств населення культурою іншої країни; мовна культура населення, яке сприймає термін-запозичення). *Лінгвістичні причини*

ЗМІСТ

Столбецька С.Б. Студентоцентризований підхід при формуванні готовності майбутніх перекладачів до здійснення аграрних перекладів.....	3
Ігнатенко В.Д. Навчально-стратегічна компетентність як важлива складова професійної компетентності майбутнього перекладача.....	4
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблеми соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики.....	6
Marchuk V.V. Value orientations dynamics of agrarian high school students.....	8
Носенко М.М. С-Test як засіб діагностики і контролю іншомовних мовленнєвих компетенцій студентів-філологів.....	9
Синельникова І.С. Сервіс Quizlet на заняттях з аграрного перекладу.....	11
Ордіна Л.Л. Естетична спрямованість освіти і виховання в Києво-Могилянській академії ХVІІ ст.....	12
Резнік В.Г. Роль та функції самооцінювання у системі стратегій навчання німецької мови як другої іноземної студентів-філологів.....	14
Чернишук Ю.І. Інноваційні методи вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням в немовних вищих навчальних закладах.....	15
Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. Науково-дослідницькі стратегії навчання з «Історії зарубіжної літератури»: на перетині філологічних і методичних розвідок.....	17
Береговенко Н.С. Особливості перекладу семантичної категорії дієслів на означення переміщення за допомогою засобів пересування в романах Джоан Роулінг «Гаррі Потер».....	19
Велика К.І. Здійснення перекладу сільськогосподарських термінів у науково-технічних текстах.....	22
Михайленко О.О. Роль еквівалентності та адекватності у визначенні якості перекладу.....	24
Рейда О.А. Принципи класифікації термінології ветеринарної медицини у сучасній англійській мові.....	26
Карпенко С.Д. Ukrainian Fairy Tales in the paradigm of traditional and modern research.....	27
Зінінська А.П. Директиви в давньоанглійській мові.....	29
Цвид-Гром О.П. Латинські запозичення у словниковому складі української мови: до проблеми класифікації та шляхів проникнення.....	31
Пилипенко І.О. Полісемія в аспекті перекладу з англійської на українську мову.....	33
Демченко Н.С. Семантична характеристика англійських неологізмів під час пандемії COVID-19.....	34
Колісник М. Ю. English Agricultural Idioms and their Ukrainian Equivalents.....	35
Ковальчук І.В. Розвиток міжнародної інформаційно-інноваційної діяльності аграрної сфери як фактор глобального економічного зростання.....	38
Мельник В.О. Щодо питання кодексу кращих сільськогосподарських практик.....	41
Прокопець О.І., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	43
Пахомова А.О. Особливості правової охорони нових сортів рослин.....	44
Нікітенко О.І., Крижанівська О.В. Екологічна безпека довкілля в Україні.....	45
Ярмоленко Ю.В. Особливості розвитку спільної аграрної політики.....	47
Яремчук В.О., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	49
Курчин О.Г. Специфіка патентування Сполучених Штатів Америки.....	50
Ломакіна І.Ю. Роль міжнародного співробітництва в системі медичного права.....	51
Білоус Р.С., Настіна О.І. Конституційно-правові особливості захисту права власності на землю територіальних громад.....	52
Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад.....	53
Бровко Н.І. Проблемні питання реалізації прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.....	55
Аргат Я.П., Ярмоленко Ю.В. Розуміння сутності правової категорії «право людини на життя» і «право людини на сім'ю»: їх невід'ємна взаємозалежність.....	57
Макарчук В.В. Державне бюро розслідувань правоохоронний орган із забезпечення державної політики у сфері національної безпеки і оборони держави.....	58
Самойлович А.А. Деякі питання запобігання корупції у митній сфері.....	61
Мельник Л.М., Грек І.М. Антивакцинонаторство як рух: короткий історичний екскурс.....	62
Росавіцький О.О. Історичні аспекти розвитку правової системи Англії.....	64
Малишко І.В. Правове регулювання державної інформаційної політики.....	65
Мельник О.Г. Теоретичні аспекти боротьби з корупцією в аграрному секторі.....	66